

Editorial

Představujeme listopadové číslo 2020

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

představujeme Vám listopadové číslo časopisu Sociální pedagogika. V době, kdy vznikal tento editorial byly opatřením Ministerstva zdravotnictví plošně uzavřeny české školy všech stupňů. Ačkoliv tuto situaci nemohl v čase autorské výzvy nikdo předvídat, je zajímavé, že velká část studií míří právě do prostředí české (a také slovenské), školy.

Rubriku odborných **studií** otevíráme v čase distanční výuky na českých školách symbolicky – příspěvkem Michala Černého s názvem **Nové pojetí multikulturality jako klíče k bytí “onlife”**, který pojednává o problematice kyberprostoru jako fenoménu měnícího základní způsoby uchopování lidské existence.

Jak jsme zmínili v úvodu, nejpočetnější skupina příspěvků listopadového čísla míří, do oblasti výzkumů v prostředí české a slovenské školy. Autorky Eliška Suchánková a Renáta Matušů se ve své studii **Spiritualita pedagogů tradičních a alternativních škol** věnují spiritualitě pedagoga jako významné dimenzi osobnosti člověka, a to jak v prostředí tradičních, tak alternativních škol. Ve svých výsledcích zdůrazňují, že celková míra spirituality pozitivně koreluje s mírou empatie. Autorky Radka Čopková a Annamária Jendrejáková se ve studii pod názvem **Dark Triad in the context of career choice** zabývají temnou triádou, tedy machiavelizmem, narcizmem a psychopatií, u slovenských studentů středních škol. Ve svém výzkumu ověřovaly předpoklad, že studenti pomáhajících profesí budou skórovat signifikantně odlišně v porovnání se studenty oboru výroba a obchod. Tereza Janečková ve své studii **Žáci-cizinci z východní Evropy (Ruska a Ukrajiny): Školní docházka a spolupráce se školou perspektivou rodičů** představuje výsledky svého výzkumu na téma rodičovské percepce základního vzdělávání žáků ruského a ukrajinského původu. Posledním příspěvkem, který uzavírá problematiku výzkumu ve vzdělávání, je příspěvek Daniely Novákové a Jitky Lorenzové s názvem **Motivation of seniors to learn at the Universities of the Third Age**. Autorky prezentují výsledky anketního šetření, ve kterém zjišťovaly motivaci osob staršího věku k zájmovému vzdělávání v univerzitních kurzech.

Poslední soubor studií spojuje téma selhávání rodiny. Autoři ve svých příspěvcích reagují na situaci, kdy se nukleární rodina vzdává svých výlučných činností a přenechává je jiným – dalším příbuzným nebo institucím. Hana Kubíčková ve svém příspěvku **Specifika příbuzenské pěstounské péče v kontextu transgenerační psychické zátěže v rodině** poukazuje na podpurné a limitující faktory příbuzenské pěstounské péče v kontextu psychických traumat, které se táhnou v pěstounských rodinách po generace. Petr Lazar a Petra Anna-Marie Blahová se ve své studii s názvem **Využití mentorství u mladých dospělých opouštějících ústavní a ochrannou výchovu při návratu do přirozeného sociálního prostředí** zabývají využitím mentorství u mladých dospělých, kteří opouštějí ústavní a ochrannou výchovu a vrací se do svého přirozeného sociálního prostředí. Odpovídají mimo jiné na otázku, zda je možné považovat mentorství za optimální druh sociální opory. Poslední z řady studií, která akcentuje krizi rodiny – konkrétně rozvodovost, je studie Ivany Šuhajdové a Alexandry Lengyelové pod názvem **Diapazón kompetencí sociálního pedagoga v práci s rodinou v rozvodovém procese**. Autorky se zamýšlejí nad kompetencemi sociálního pedagoga při práci s rodinou v rozvodovém procesu na Slovensku, včetně popisu vybraných technik, které sociální pedagog může v práci s touto cílovou skupinou využívat.

V rubrice **Sociální pedagog v základní škole** navazujeme na dva texty (Michala Černého a Jakuba Hladíka) z minulého čísla, které se zabývaly pozicí sociálního pedagoga ve škole. Přinášíme zde čtyři rozhovory, které jsou zaměřené na činnosti sociálního pedagoga v základní škole. Naším cílem je co nejkonkrétněji čtenářům prezentovat náplň práce sociálních pedagogů, činnosti a úskalí jejich práce

v základních školách. Oslovili jsme ředitelku základní a mateřské školy Ludmilu Altmanovou, ve které sociální pedagog působí a dva české sociální pedagogy Jiřího Daňka a Simonu Hill, aby popsali své zkušenosti. Další rozhovor je se slovenskou sociální pedagožkou Zuzanou Krnáčovou tak, abychom prezentovali nejen domácí zkušenosti. Uvedené rozhovory s odborníky z praxe realizovala Lucie Blašítková.

V aktuálním čísle, mimo výše uvedenou rubriku, čtenáři naleznou ještě jeden **rozhovor**, který uskutečnila Milena Öbrink Hobzová s ředitelkou střediska volného času a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Petrou Müllerovou. Rozhovor reflektuje nejen uplatnění sociálního pedagoga ve volnočasových organizacích, ale také současnou situaci týkající se nákazy COVID-19 a jejích dopadů do této oblasti.

Záměrem časopisu je představování sociální pedagogiky z řady možných úhlů pohledu, dosud však stranou naší pozornosti stála **sociální pedagogika jako studijní obor**. V rubrice, která nese stejný název, proto představujeme první tři pracoviště českých vysokých škol, která realizují studijní obor sociální pedagogika. Čtenář má možnost posoudit zaměření jednotlivých oborů, výzkumnou orientaci pracovišť či seznámit se s historií vzniku studijního oboru na daném pracovišti. V této rubrice bychom rádi dál pokračovali a postupně tak přinesli přehled pracovišť, která na českých vysokých školách sociální pedagogiku jako studijní obor rozvíjí a realizují jeho výuku. Cíleně jsou příspěvky publikovány také v anglickém jazyce. Umožňují tak lépe porozumět specifičnosti sociální pedagogiky napříč vzdělávacími institucemi nejen domácí, ale i zahraniční veřejnosti, se kterou již dlouhá léta hledáme společné průsečíky. Konkrétně je představena sociální pedagogika jako studijní obor na pracovišti Petra Sojáka (Katedra sociální pedagogiky Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně), Jitky Lorenzové (Katedra pedagogiky Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze) a Jakuba Hladíka (Ústav pedagogických věd Fakulty humanitních studií Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně).

Číslo uzavírá **recenze** publikace *Sociálna pedagogika na Slovensku a v zahraničí – teoretická reflexia a prax* autorského kolektivu ve složení Jolana Hroncová, Miriam Niklová, Dana Hanesová a Mário Dulovics z Katedry pedagogiky na Pedagogické fakultě Univerzity Mateja Bela. Publikaci představil Jakub Hladík z Fakulty humanitních studií Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně.

Na závěr si dovoluujeme poděkovat všem členům redakční rady, autorům a především recenzentům za projevenou spolupráci na přípravě tohoto čísla. Dále patří naše poděkování členům redakce, jazykovým korektorům a všem dalším, kteří se na vzniku čísla a budování časopisu podíleli.

Redakce